

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

Fazantlaan 14, Ermelo

4 mei 2015
projectnummer 021-15

Van Bommel FAUNAWERK

Ecologisch advies, veldwerk, projectuitvoering

Van Bommel FAUNAWERK
Dreijenlaan 2
6703 HA Wageningen

Mobiel: +31 (0) 6 - 2741 6188
www.vanbommel-faunawerk.nl
Email: info@vanbommel-faunawerk.nl

Documentatiepagina

Opdrachtgever:	Fam. Verschuren, Manege Sequoia Stables
Titel:	Quickscan Flora en Fauna
Subtitel:	Fazantlaan 14, Ermelo
Datum:	4 mei 2015
Aantal pagina's incl. bijlagen	24
Status rapport:	Goedgekeurd
Uitvoering:	Van Bommel FAUNAWERK Frans van Bommel M.Sc.
Projectnummer:	021-15
Trefwoorden:	Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet, EHS, natuuronderzoek, oriënterend onderzoek, effectbeschrijving

Van Bommel FAUNAWERK is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Van Bommel FAUNAWERK; opdrachtgever vrijwaart Van Bommel FAUNAWERK voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Deze inventarisatie is zorgvuldig uitgevoerd. De opdrachtgever dient zich er van bewust te zijn dat tussen het tijdstip van inventarisatie en uitvoering van werkzaamheden, beschermde soorten zich op het perceel kunnen vestigen. Van Bommel FAUNAWERK kan dan ook geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en/of vertragingen, voortvloeiend uit het voorkomen van beschermde soorten.

© Van Bommel FAUNAWERK

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven genoemd en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven genoemd en Van Bommel FAUNAWERK, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
1.1.	Aanleiding voor het onderzoek.....	4
1.2.	Juridisch kader	4
2.	GEBIEDSBESCHRIJVING	8
2.1.	Ligging plangebied	8
2.2.	Beschrijving plangebied	8
2.3.	Beoogde ingrepen	9
3.	ONDERZOEKSMETHODE	11
3.1.	Beschikbare gegevens flora en fauna.....	11
3.2.	Veldbezoek.....	11
3.3.	Relatie met Natura 2000 gebieden en EHS	11
4.	RESULTATEN EN EFFECTENANALYSE	12
4.1.	Aanwezigheid beschermde soorten en mogelijke effecten.....	12
4.2.	Relatie met omgeving en mogelijke effecten op natuurgebieden	15
4.2.1.	Natuurbeschermingswet 1998	16
4.2.2.	Ecologische hoofdstructuur	16
5.	CONCLUSIES	17
6.	LITERATUUR	18

BIJLAGEN

BIJLAGE 1.	TOETSINGSSCHEMA FLORA- EN FAUNAWET
BIJLAGE 2.	TOETSINGSSCHEMA NATUURBESCHERMINGSWET 1998
BIJLAGE 3.	TOETSINGSSCHEMA ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR
BIJLAGE 4.	KAART LIGGING PLANLOCATIE IN RELATIE TOT NATURA 2000
BIJLAGE 5.	KAART LIGGING PLANLOCATIE IN RELATIE TOT EHS/GNN
BIJLAGE 6.	SCHETS HUIDIG EN BEOOGD BOUWVLAK

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding voor het onderzoek

De planlocatie Fazantlaan 14 in Ermelo bestaat uit een manege. Naast de paardenstallen en overkapte rijbak, zijn er een clubhuis, verschillende bijgebouwen, een bedrijfswoning en zandweides aanwezig. De initiatiefnemer is voornemens een tweede bedrijfswoning te realiseren, een stalgebouw te herbouwen en de overkapping van de rijbak te legaliseren. Voor dit ruimtelijk plan is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Voorafgaand aan een bestemmingsplanherziening en/of ruimtelijke ingreep dient er onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezige natuurwaarden. Zo dient onderzocht te worden of er beschermde soorten flora en fauna op de planlocatie aanwezig zijn en of deze mogelijk negatief beïnvloedt worden. Tevens dient getoetst te worden of de beoogde ingreep negatieve effecten te weeg kan brengen op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000 of de EHS.

De heer Verschuren van manege Sequoia Stables heeft Van Bommel FAUNAWERK opdracht gegeven een quickscan uit te voeren naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna, de relatie met omliggende beschermde natuurgebieden en de eventuele effecten van de beoogde werkzaamheden. De bevindingen zijn in het voorliggende rapport weergegeven.

1.2. Juridisch kader

Voor ruimtelijke ingrepen of plannen die leiden tot wijzigingen in bestemmingsplannen heeft men te maken met de natuurwetgeving. Soorten en hun directe leefomgeving worden beschermd door de Flora- en faunawet. De Natuurbeschermingswet en het beschermingskader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dragen zorg voor de gebiedsbescherming.

Soortenbescherming

De bescherming van de in het wild voorkomende inheemse planten en dieren en hun directe leefgebied is sinds 1 april 2002 vastgelegd in de Flora- en faunawet.

Op grond van de artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet is bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden. Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en hollen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

Artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet.

Art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Art. 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Art. 11	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren (zorgplicht, artikel 2, lid 1). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, ongeacht beschermingsstatus, ontheffing of vrijstelling.

Zorgplicht Artikel 2 van de Flora- en faunawet

Art. 2, lid 1 Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede hun directe leefomgeving.

Art. 2, lid 2 De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Om te beoordelen of een plan in strijd is met de Flora- en faunawet dient onderzocht te worden of beschermde soorten in het plangebied voorkomen en of de voorgenomen ingreep mogelijk schadelijke effecten heeft op de beschermde soorten (bijlage 1 toetsingsschema Flora- en faunawet). In een aantal bij de Flora- en faunawet behorende regelingen en besluiten is vastgelegd, wanneer een vrijstelling geldt, een gedragscode van kracht is en of een ontheffingsaanvraag bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) benodigd is.

Toetsing ontheffingsaanvragen door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)

Als gevolg van twee uitspraken van de Raad van State in 2009, is de beoordeling van ontheffingsaanvragen voor Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten aangepast. De Dienst Regelingen, nu de RVO, heeft op 26 augustus 2009 hiertoe een nieuw toetsingsschema (bijlage 1) ingevoerd. Wanneer er op de planlocatie beschermde soorten aanwezig zijn, dan heeft de initiatiefnemer twee mogelijkheden, namelijk:

1. Voorkom overtreding van de Flora- en faunawet. Laat uw voorgenomen mitigerende maatregelen beoordelen door de RVO. Als deze voldoende zijn krijgt u een beschikking met daarin de goedkeuring van uw maatregelen. De goedkeuring krijgt u in de vorm van een afwijzing van uw ontheffingsaanvraag. U heeft namelijk geen ontheffing nodig doordat u met uw maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet voorkomt.
2. Zijn mitigerende maatregelen niet mogelijk? Dan volgt een volledige beoordeling voor ontheffing.

De volgende vier categorieën beschermingsniveaus (AMvB 22 februari 2005) worden onderscheiden.

Algemeen voorkomende soorten (tabel 1 soorten)

Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden.

Minder algemeen voorkomende soorten (tabel 2 soorten)

Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets').

Strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten)

Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet, die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van het Vrijstellingsbesluit beschermde planten en dieren worden genoemd, dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet bij de ingreep sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. 'Ruimtelijke ontwikkeling' wordt niet langer als ontheffingsgrond beschouwd voor bijlage IV Habitatrichtlijnsoorten.

Vogels

Alle van nature in Nederland voorkomende vogelsoorten zijn beschermd middels de Vogelrichtlijn. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals hierboven bij Tabel 3 soorten beschreven, plaats te vinden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in veel gevallen voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Bij bescherming van vogelnesten wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en soorten die alleen gedurende het broedseizoen beschermd zijn. 'Ruimtelijke ontwikkeling' of 'dwingende redenen van groot openbaar belang' worden niet langer als ontheffingsgrond beschouwd voor Vogelrichtlijnsoorten.

Gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor het voortbestaan van plant- of diersoorten kunnen beschermd zijn op basis van nationale of Europese wetgeving. In de Natuurbeschermingswet 1998 (gewijzigd oktober 2005) zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn verwerkt.

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000 gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde Natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die een schadelijke invloed hebben op beschermde natuurgebieden geldt een vergunningplicht. Aan de hand van het toetsingsschema bijlage 2 kan bepaald worden of een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet benodigd is.

Ecologische Hoofdstructuur

Daarnaast kunnen gebieden ook onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur (EHS). Het hoofddoel van het ruimtelijk beleid voor de EHS is het bijdragen aan een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen door bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige bijzondere ruimtelijke waarden en kenmerken.

Door vergroting van natuurgebieden, ontwikkeling van nieuwe natuur en de aanleg van ecologische verbindingzones wordt dit netwerk gerealiseerd. De realisering van de EHS is een gezamenlijk streven van Rijk en provincies, dit beleid is in 1990 ingezet en dient gerealiseerd te zijn in 2018. Voor de begrensde EHS geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden en een 'nee, tenzij'-regime (toetsingsschema bijlage 3). Het ruimtelijke beleid, vastgelegd in de provinciale Streekplannen, is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Tevens moet rekening gehouden worden met de medebelangen die in het gebied aanwezig zijn. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Rode Lijsten

Het besluit Rode Lijsten flora en fauna (5 november 2004) geeft een overzicht van soorten die sterk achteruitgegaan zijn in aantallen of in verspreiding. Hoewel de Rode Lijsten in strikte zin geen juridische status hebben, wordt de mate van zeldzaamheid wel meegenomen in de beoordelingsprocedure van de RVO. Hierbij wordt beoordeeld of de voorgenomen ruimtelijke ingreep een negatieve invloed teweeg brengt op de 'gunstige staat van instandhouding' van een soort.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1. Ligging plangebied

De planlocatie, de manege Sequoia Stables aan de Fazantlaan 14, is gelegen in het buitengebied ten noordoosten van de kern van Ermelo. De manege bevindt zich in het bosgebied op de grens met recreatie- en woonbebouwing. De planlocatie is gelegen in kilometerhok 171-480 of te wel 26-47-52 volgens de indeling van de inventarisatieatlas (figuur 1).

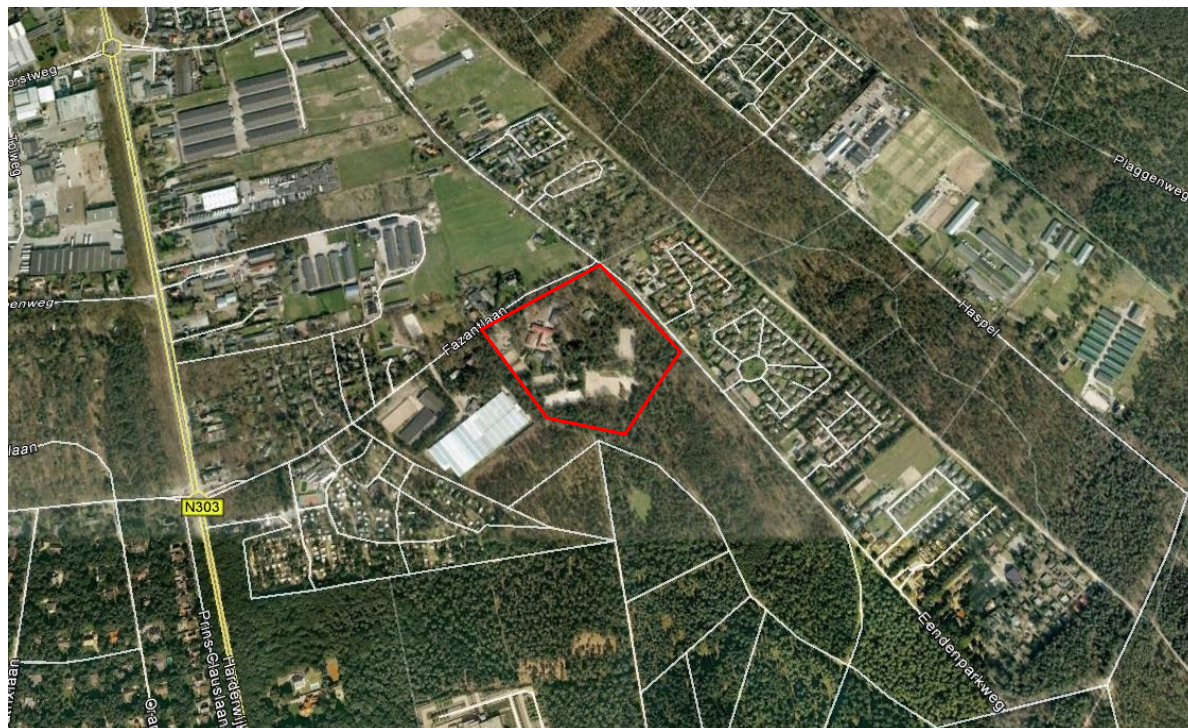
Figuur 1. Topografische kaart (atlasblok 26-47) met onderzochte locatie in Ermelo

2.2. Beschrijving plangebied

De planlocatie bestaat uit een manege waar zowel les gegeven wordt alsook pensionpaarden gestald worden. De bebouwing bestaat uit paardenstallen, overkapte rijbak, diverse bijgebouwen, langeerton, clubhuis, bedrijfswoning. Op het terrein zijn enkele zandweides aanwezig. De rest van het terrein bestaat uit bos, voor een groot deel bestaande uit grove dennen met enkele loofbomen. De totale terrein oppervlakte bedraagt iets meer dan 5 hectare.

De omgeving van de manege bestaat ten zuiden van de planlocatie uit bos en natuurterrein. Direct oostelijk van de manege zijn recreatiewoningen. Daarnaast zijn in de bredere omgeving woonbebouwing, bedrijven en kampeerterreinen aanwezig (figuur 2).

Een deel van het plangebied is aan de zuidoost- en zuidzijde binnen het Natura 2000 gebied 'Veluwe' gelegen (bijlage 4). Het Gelders Natuurnetwerk (bijlage 5) verloopt ter plaatse nagenoeg langs dezelfde begrenzing als het Natura 2000 gebied. De locaties waar de ruimtelijke ingrepen beoogd worden liggen buiten de begrenzingen van Natura 2000 gebied en het Gelders Natuurnetwerk.

Figuur 2. Ligging planlocatie met het onderzochte gebied

De foto's op de pagina hierna, genomen tijdens het veldbezoek op 17 maart jl., geven een impressie van het plangebied. Hieronder volgt een toelichting per foto.

- Foto 1. Toegangsweg naar manege Sequoia Stables
- Foto 2. Zicht op het clubhuis en een deel van de stallen
- Foto 3. Stalgebouw waarvoor t.z.t. nieuwbouw beoogd wordt
- Foto 4. Overkapte rijbak
- Foto 5. Opslag van hooibalen waar de 2^e bedrijfswoning wordt beoogd
- Foto 6. Bestaande toegang voor stallen en 2^e bedrijfswoning

2.3. Beoogde ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de begrenzingen van het bouwvlak te wijzigen, om daarmee de overkapte rijbak binnen het bouwvlak te brengen. Het plan voorziet tevens in de volgende zaken:

- Realisatie van een tweede bedrijfswoning op de locatie van de huidige hooiopslag. Hierbij worden mogelijk enkele nabij staande bomen geveld.
- Legalisering van de overkapping van de bestaande rijbak.
- Sloop en nieuwbouw van een stalgebouw ter zijner tijd, vanwege nieuwe wetgeving rond dierwelzijn.

Voor de uitvoer van bovenstaande ontwikkelingen is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Het plan voorziet niet in een uitbreiding van het aantal activiteiten en/of bezoekers.

Foto 1.

Foto 2.

Foto 3.

Foto 4.

Foto 5.

Foto 6.

3. ONDERZOEKSMETHODE

Bij het opstellen van deze quickscan flora en fauna is gebruik gemaakt van bestaande gegevens en literatuur. Naast het voorkomen van beschermde soorten, zijn de mogelijke ecologische relaties met beschermde natuurgebieden onderzocht. In aanvulling hierop heeft een oriënterend veldbezoek plaatsgevonden, waarbij geverifieerd is of er mogelijk beschermde soorten aanwezig zijn. Vervolgens is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten op beschermde planten en dieren en hun leefgebieden.

3.1. Beschikbare gegevens flora en fauna

Voor het literatuuronderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd, zoals verspreidingsatlassen en gegevens uit regionale of nationale databanken. Hierbij is gebruik gemaakt van de volgende atlasgegevens: de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997), de broedvogelatlas (SOVON 2002) en de atlas van amfibieën en reptielen RAVON (2009) en de atlas van vissen (de Nie 1996).

3.2. Veldbezoek

Om een betrouwbare inschatting te kunnen maken of er mogelijk beschermde soorten in het gebied aanwezig zijn wordt een oriënterend veldbezoek uitgevoerd. Daarnaast wordt de ecologische samenhang met de omgeving onderzocht en een indruk verkregen van de gebiedskenmerken zoals grondgebruik en ecotopen. Het veldbezoek heeft tevens tot doel na te gaan of aanvullend veldonderzoek noodzakelijk is in de daarvoor geldende inventarisatieperioden.

Tijdens het veldbezoek zijn de waarnemingen van dier- en plantensoorten genoteerd. Hierbij zijn niet alleen zichtwaarnemingen verzameld, zo wordt ook gelet op sporen (prenten, keutels, haren, braakballen e.d.), die op de aanwezigheid van soorten kunnen duiden.

3.3. Relatie met Natura 2000 gebieden en EHS

Om te bepalen of er mogelijk sprake is van negatieve effecten op beschermde natuurgebieden, is beoordeeld of het plangebied onderdeel uitmaakt van een natuurgebied of een relatie heeft met omliggende natuurgebieden. Het primaire onderzoeksgebied is het plangebied waar de bestemming gewijzigd wordt. Hierbij is gekeken naar de begrenzingen van natuurgebieden beschermd onder de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

4. RESULTATEN EN EFFECTENANALYSE

Hieronder worden de resultaten beschreven van het literatuuronderzoek en het oriënterend veldbezoek dat op 17 maart jl. heeft plaatsgevonden. Daaruit voortvloeiend worden de verwachte effecten van de bestemmingsplanwijziging op de aanwezige natuurwaarden ingeschat. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten en beschermde natuurgebieden.

4.1. Aanwezigheid beschermde soorten en mogelijke effecten

Op basis van de beschikbare literatuur is gekeken of er beschermde soorten in de omgeving van het plangebied aanwezig zijn en of de habitateisen overeenkomen met de biotoop van het plangebied. Vervolgens is, mede op basis van de waarnemingen tijdens het veldbezoek, de kans ingeschat of deze of andere soorten daadwerkelijk in het plangebied aanwezig zijn.

De resultaten en de eventuele effecten worden hieronder per onderzochte soortgroep behandeld. Per soort is aangegeven of het beschermde soorten betreft, tot welke tabel van de Flora- en faunawet ze behoren en of de soort vermeld wordt op de Rode Lijst.

Broedvogels

In het plangebied zelf zijn tijdens het veldbezoek verschillende soorten vogels aangetroffen, die de planlocatie of omgeving gebruiken als broedgelegenheid, te weten: merel, vink, koolmees, huismus, boomklever, boomkruiper, grote bonte specht, ekster en houtduif. Gezien het plangebied en de omgeving kunnen echter meer soorten typische vogels van bossen en agrarisch gebied verwacht worden.

De (houtige) beplanting in het plangebied kan als broedgelegenheid gebruikt evenals de voorhanden zijnde bebouwing. De beoogde ruimtelijke ingrepen kunnen de volgende effecten teweeg brengen.

- De legalisering van de overkapping van de rijbak heeft geen invloed op broedvogels.
- Het te slopen stalgebouw bevat een boerenwaluwnest en kan mogelijk nog andere niet-jaarrond beschermde nestplaatsen bevatten. Huismusnesten worden niet aannemelijk geacht vanwege de aluminiumdakplaten en omdat er ter plaatse geen huismusactiviteiten werden waargenomen, waar dat aan de overzijde van de weg wel duidelijk het geval was.
- Bij de nieuwbouw van de tweede bedrijfswoning wordt geen bebouwing gesloopt, mogelijk dienen er wel enkele bomen geveld te worden die nestgelegenheid bieden aan vogels. De bomen bij de beoogde locatie zijn geïnspecteerd op roofvogelhorsten en holten, deze bleken niet aanwezig te zijn in een straal van tenminste 15 meter rond de beoogde bouwlocatie.

Alle inheemse broedvogels zijn als zodanig beschermd volgens het striktste beschermingsniveau (Flora- en faunawet, vogelsoorten). In de Flora- en Faunawet wordt geen datum genoemd voor het broedseizoen. Op het moment dat inheemse vogels broeden, mogen er geen werkzaamheden of activiteiten plaatsvinden die het broedproces verstoren, dus ongeacht de periode van het jaar. Ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet op basis van artikel 75 is, vanwege de stringente eisen gesteld onder de Europese Vogelrichtlijn, niet mogelijk gedurende het broedseizoen.

Er dient bij de ruimtelijke ontwikkeling als volgt rekening gehouden te worden met broedvogels:

Legalisering overkapping rijbak:

Er zijn geen effecten op broedvogels te verwachten.

Sloop en nieuwbouw stalgebouw:

Er dient rekening gehouden te worden met het voorkomen van broedvogels, waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Om verstoring van broedvogels zoveel mogelijk uit te sluiten, dient de sloop van het stalgebouw buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Het broedseizoen loopt grofweg van half maart tot half augustus en voor boerenwaluw zelfs tot half september. Mits buiten het broedseizoen gesloopt wordt, vindt mitigatie van de broedgelegenheid voor de boerenwaluw plaats door nieuwbouw van de nieuwe stal.

Realisatie bedrijfswoning:

Er dient rekening gehouden te worden met het voorkomen van broedvogels, waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Om verstoring van broedvogels zoveel mogelijk uit te sluiten, dient de velling van bomen en verwijdering van beplanting buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Het broedseizoen voor vogels loopt grofweg van half maart tot half augustus. Voor sommige soorten langer, bijvoorbeeld houtduif tot in september-oktober.

Ten alle tijden geldt, mocht er tijdens de uitvoer van werkzaamheden toch onverhoopt op broedende vogels gestuit worden, dan dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden en naar een later tijdstip te worden opgeschort.

Mits de plannen conform het bovenstaande uitgevoerd worden, zullen er geen broedende vogels en nesten verstoord dan wel vernietigd worden. Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

Zoogdieren

Op basis van literatuurgegevens (Broekhuizen *et al.* 1992, Limpens *et al.* 1997) en de indruk die tijdens het veldbezoek is verkregen, is ingeschat welke soorten mogelijk in het plangebied en de nabije omgeving kunnen voorkomen.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn aanwijzingen voor de aanwezigheid van het wild zwijn gevonden. Op de planlocatie komen waarschijnlijk nog een aantal soorten voor of maakt in ieder geval onderdeel uit van hun foerageergebied (tabel 1). Geregeld worden er edelherten, wilde zwijnen en eekhoorns gezien (mond. med. de heer Verschuren).

De bomen bij de beoogde locatie van de nieuw te realiseren bedrijfswoning zijn geïnspecteerd op nesten en holten. De bomen bevatten geen vaste rust- of verblijfplaatsen van eekhoorn of boomkruiper. Het plangebied zal door de bestemmingsplanwijziging en de geplande ontwikkelingen niet wijzigen voor wat betreft geschiktheid als foerageergebied voor wild zwijn, edelhert en/of das.

De huismuis en bruine rat vallen niet onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet. De andere grondgebonden zoogdiersoorten die mogelijk een vaste verblijfplaats hebben op het perceel behoren tot soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet, waarvoor een vrijstelling ex artikel 75 van de Flora- en faunawet geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

Tabel 1: Overzicht van geïnventariseerde en verwachte zoogdieren in het plangebied en omgeving.

Nederlandse naam	FF wet (tabel 1,2,3) *	Rode Lijst	Opmerkingen
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>			
egel	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
bosspitsmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
huisspitsmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
mol	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
vos	tabel 1	-	foerageergebied
hermelijn	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
wezel	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
bunzing	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
boommarter	tabel 3	-	mogelijk foerageergebied
das	tabel 3	-	mogelijk foerageergebied
wild zwijn	tabel 2	-	foerageergebied
edelhert	tabel 2	-	foerageergebied
ree	tabel 1	-	foerageergebied
eekhoorn	tabel 2	-	mogelijk aanwezig
rosse woelmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
dwergmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
bosmuis	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
bruine rat	-	-	mogelijk aanwezig
huismuis	-	-	mogelijk aanwezig
haas	tabel 1	-	mogelijk aanwezig
<i>Vleermuizen</i>			
gewone baardvleermuis	tabel 3	-	mogelijk aanwezig
watervleermuis	tabel 3	-	mogelijk aanwezig
gewone dwergvleermuis	tabel 3	-	mogelijk aanwezig
ruige dwergvleermuis	tabel 3	-	mogelijk aanwezig
gewone grootoorvleermuis	tabel 3	-	mogelijk aanwezig

* Voor de tabel 1 soorten geldt een vrijstelling ex artikel 75 van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Vleermuizen

Op basis van verspreidingsgegevens uit de landelijke vleermuizenatlas (Limpens *et al.* 1997) en het habitat is een inschatting gemaakt welke soorten vleermuizen mogelijk aanwezig kunnen zijn. Uit de verspreidingsgegevens van de vleermuizenatlas komen acht soorten binnen het atlasblok voor.

Hiervan zullen naar verwachting de meervleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger niet voorkomen, aangezien de planlocatie teveel een boskarakter heeft. Soorten die de planlocatie en directe omgeving mogelijk gebruiken als vaste rust- of verblijfplaats en foerageergebied zijn de gewone baardvleermuis, watervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis (tabel 1). Deze vijf vleermuissoorten zijn soorten die meer besloten landschap en bossen prefereren.

Voor de strikt beschermde soorten (Ffwet, tabel 3 soorten), in dit geval vleermuizen, geldt dat het te slopen stalgebouw niet als vaste verblijfplaats wordt gebruikt. Dit vanwege het ontbreken van ruimtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor kraamkolonies, paarverblijf of winterverblijf. De mogelijk te vellen bomen bevatten geen holten of scheuren, welke als vaste rust- of verblijfplaats benut kunnen worden.

Daarnaast kan het plangebied onderdeel uitmaken van het foerageergebied van de vijf genoemde vleermuissoorten. Aangezien het bebouwd oppervlakte en de lichtuitstraling nagenoeg onveranderd blijven is de verwachting dat de geschiktheid van het gebied als foerageergebied na de wijziging van het bestemmingsplan even geschikt zal zijn. Evenmin worden er effecten verwacht op eventueel aanwezige vliegroutes.

Het plangebied zal door de bestemmingsplanwijziging en de geplande ontwikkelingen voor de mogelijk aanwezige vleermuizen onveranderd geschikt blijven. Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

Reptielen

Op basis van de verspreidingsgegevens (Creemers & van Delft 2009), de habitateisen en het veldbezoek is een inschatting gemaakt over het voorkomen van reptielen. Op basis van de gegevens uit waarneming.nl zijn ter plaatse geen waarnemingen bekend van hazelworm of zandhagedis.

Mogelijk wordt er incidenteel toch van de planlocatie gebruik gemaakt door deze soorten. Deze reptielen zullen niet voorkomen op de locaties en directe omgeving waar de ingrepen worden beoogd: de hooiopslag en het stalgebouw. Hierdoor zullen de beoogde werkzaamheden geen negatieve effecten teweeg brengen op genoemde soorten.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

Flora

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten of rode lijst soorten waargenomen. De planlocatie bestaat uit bebouwing, bestrating, zandweide en bos. Ter plaatse van beoogde nieuwbouw, waar ontwikkelingen in het de rand van het bosgebied plaatsvinden, zijn geen beschermde plantensoorten aanwezig. Voorkomende bomen zijn o.m. grove den en inlandse eik, met vrijwel geen ondergroei en geen gras- of kruidlaag aanwezig.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

Overige beschermde soorten

Het terrein biedt vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zoals structuurrijke vegetatie en open water, ongunstige voorwaarden voor het voorkomen van beschermde soorten uit de soortgroepen amfibieën, vissen en insecten.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voor de uitvoer van de werkzaamheden is dan ook niet aan de orde.

4.2. Relatie met omgeving en mogelijke effecten op natuurgebieden

Voorafgaand aan een ruimtelijke ontwikkeling dient getoetst te worden of er sprake is van mogelijk negatieve effecten op beschermde natuurgebieden. Zo kan het plangebied onderdeel uitmaken van een natuurgebied. Ook kan het plangebied mogelijk een relatie hebben met omliggende natuurgebieden. Hierbij is gekeken naar de begrenzingen van natuurgebieden beschermd onder de Natuurbeschermingswet 1998 en de provinciale uitwerking van de ecologische hoofdstructuur (EHS).

4.2.1. *Natuurbeschermingswet 1998*

De planlocatie maakt ten dele onderdeel uit van het Natura 2000 gebied 'Veluwe'. Een deel van het bos aan de zuidoostzijde en aan de zuidzijde ligt binnen de begrenzing van het Natura 2000 gebied (bijlage 4).

De locaties waar de ruimtelijke ingrepen beoogd worden vallen echter buiten de begrenzing van het Natura 2000 gebied. De beoogde ontwikkelingen betreffen de sloop en nieuwbouw van een stalgebouw, realisatie van een tweede bedrijfswoning en legalisering van een overkapping van de rijbak. Van deze ontwikkelingen wordt geen uitstralend effect verwacht op de aanwezige natuurwaarden. Bovendien betreft het geen schaalvergroting of een uitbreiding van het aantal bezoekers, waardoor er mogelijk sprake zou zijn van externe werking op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied.

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000 gebied door de voorgenomen ruimtelijke ingreep zijn, vanwege de aard en omvang van de geplande ingreep, uitgesloten. Een "verstorings- en verslechteringstoets" of een "passende beoordeling" zijn daarom niet aan de orde.

4.2.2. *Ecologische hoofdstructuur*

De planlocatie maakt ten dele onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk (GNN), de Gelderse uitwerking van de provinciale ecologische hoofdstructuur (EHS). Het GNN (bijlage 5) verloopt ter plaatse van de planlocatie nagenoeg langs dezelfde begrenzing als het Natura 2000 gebied. Daarmee ligt een deel van het bos aan de zuidoostzijde en aan de zuidzijde binnen de begrenzing van het GNN.

De locaties waar de ruimtelijke ingrepen beoogd worden vallen echter buiten de begrenzing, ook worden geen negatieve effecten verwacht welke een uitstraling hebben op de natuurwaarden van het GNN.

Negatieve effecten op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling zijn, vanwege de aard en omvang van de geplande ingreep, uitgesloten. Toetsing aan het beschermingskader is daarom niet aan de orde.

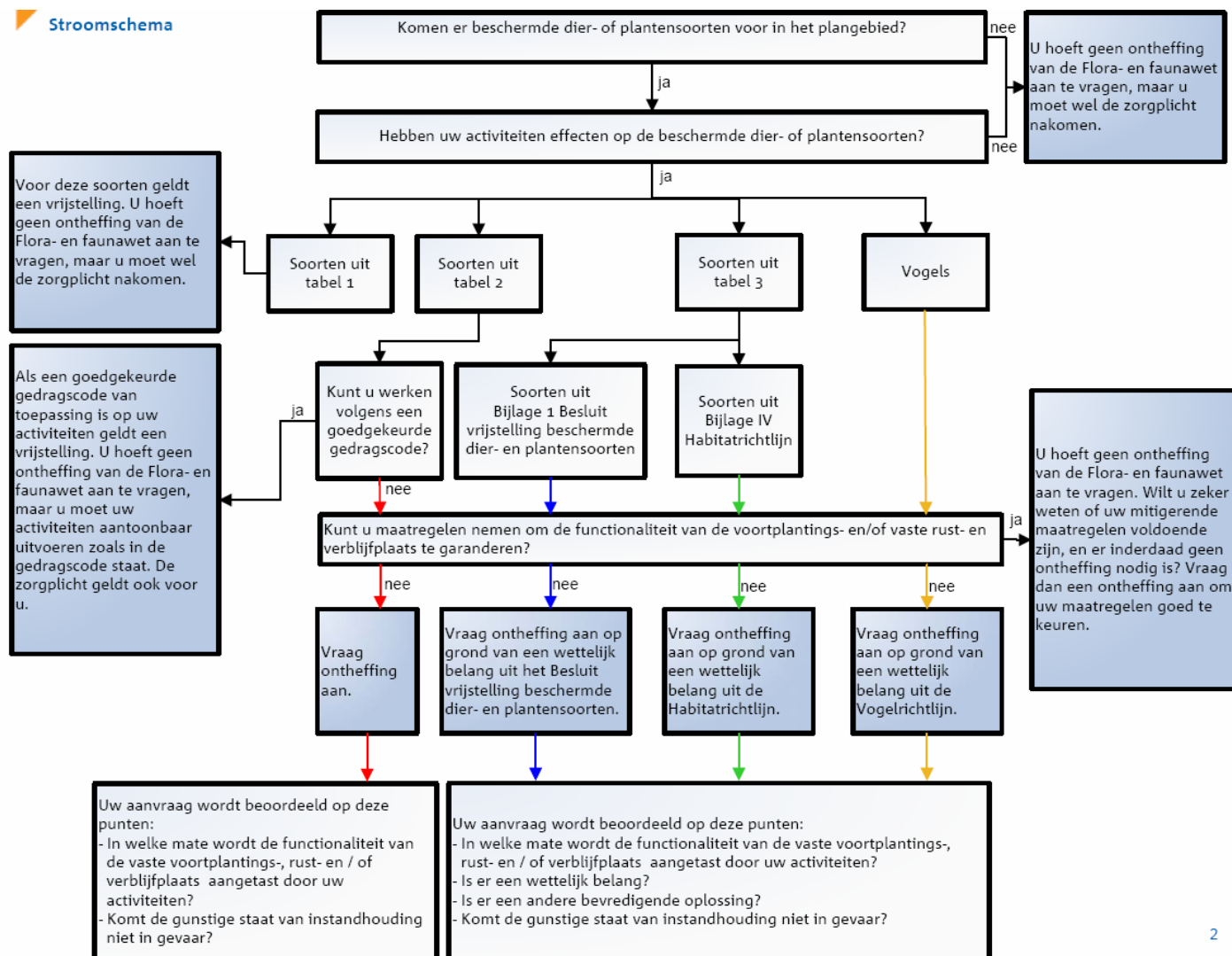
5. CONCLUSIES

- Er dient rekening gehouden te worden met het voorkomen van broedvogels, waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Om verstoring van broedvogels zoveel mogelijk uit te sluiten, dient de sloop van het stalgebouw en de verwijdering van bomen/beplanting t.b.v. de realisatie van de bedrijfswoning, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt grofweg van ½ maart tot ½ augustus en eventueel tot ½ september voor boerenzwaluw. Mocht er tijdens de uitvoer van werkzaamheden toch onverhoopt op broedende vogels gestuit worden, dan dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden en naar een later tijdstip te worden opgeschort.
- Bij de uitvoering van het ruimtelijke plan hoeft geen rekening gehouden te worden met beschermde grondgebonden zoogdieren of vleermuizen. Er zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren (tabel 2 of 3 soorten) of vleermuizen in het stalgebouw of de te vellen bomen aanwezig. De verwachting is dat de beoogde ontwikkelingen de geschiktheid als foerageergebied of vliegroutes voor vleermuizen onveranderd laat. Voor ruimtelijke ingrepen bestaat een vrijstelling voor de mogelijk aanwezige grondgebonden zoogdieren (tabel 1 soort).
- Er worden geen beschermde soorten amfibieën, reptielen, vissen, insecten of planten verwacht, waarvoor een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet vereist is (tabel 2 of 3 soorten).
- Ondanks dat voor de tabel 1 soorten bij de ruimtelijke ingreep een vrijstelling geldt, dient men rekening te houden met de zorgplicht, deze geldt altijd en voor alle planten en dieren, onafhankelijk van beschermingsstatus en/of ontheffing of vrijstelling is verleend.
- Delen van de planlocatie aan zuidoostzijde en zuidzijde maken onderdeel uit van het Natura 2000 gebied 'Veluwe'. De locaties binnen het plangebied waar de ruimtelijke ontwikkelingen beoogd worden, maken daarentegen geen onderdeel uit van een Natura 2000 gebied of een ander gebied beschermd middels de Natuurbeschermingswet. Er wordt geen externe werking van de ruimtelijke ontwikkelingen op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000 gebied verwacht. Verdere toetsing aan het de Natuurbeschermingswet 1998 is niet aan de orde.
- Delen van de planlocatie aan zuidoostzijde en zuidzijde maken onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk, de Gelderse uitwerking van de provinciale ecologische hoofdstructuur (EHS). De locaties binnen het plangebied waar de ruimtelijke ontwikkelingen beoogd worden, maken daarentegen geen onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk. Een uitstraling van de ingrepen op natuurwaarden wordt echter niet verwacht. Negatieve effecten op de kernkwaliteiten en omgevingscondities zijn uitgesloten. Verdere toetsing aan het beschermingskader van de EHS is niet aan de orde.

6. LITERATUUR

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren*. Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON), 2009. *De Amfibieën en Reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Lange R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, 1994. *Zoogdieren van West-Europa*. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers (red), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Meijden. R. van, 1996. *Heukels' Flora van Nederland*. Wolters-Noordhoff, Groningen
- Ministerie van LNV, 2004. Besluit Rode Lijsten Flora en fauna.
- Ministerie van LNV, 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van LNV, 2005. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van EZ, 2013. Kaartmachine beschermde natuurgebieden:
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>.
- Ministeries van LNV, VROM en de Provincies 2007. Spelregels EHS: Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.
- Nie, H.W. de, 1996. *Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen*. Media Publishing, Doetinchem.
- Provincie Gelderland, 2014. Omgevingsvisie Gelderland, vastgesteld 9 juli 2014.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels: 1998 – 2000*. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Website: <http://www.waarneming.nl>

BIJLAGE 1 TOETSINGSSCHEMA FLORA- EN FAUNAWET

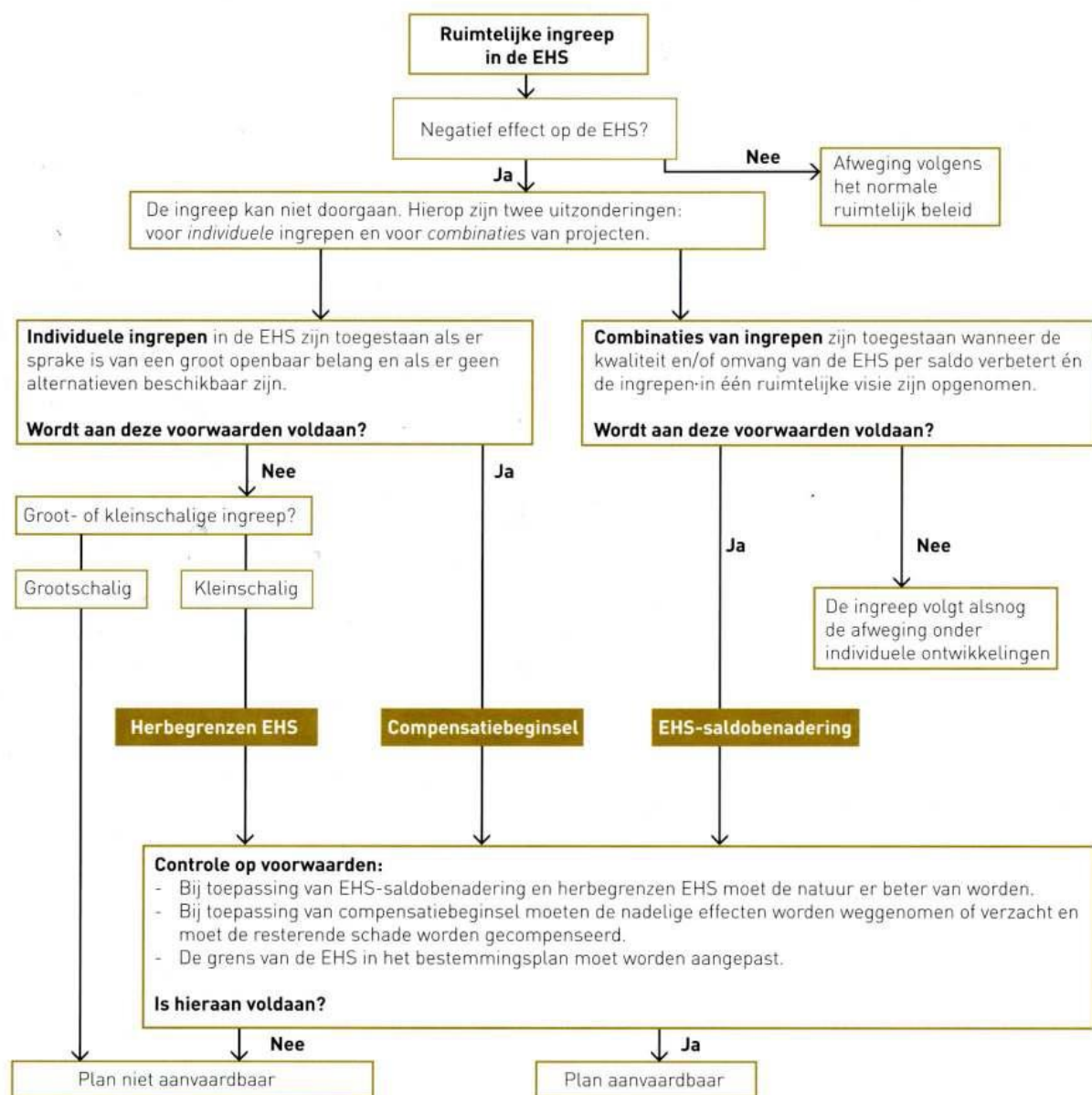
BIJLAGE 2 TOETSINGSSCHEMA NATUURBESCHERMINGSWET 1998

BIJLAGE 3 TOETSINGSSCHEMA ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR (EHS)

ONTWIKKELING WEL OF NIET MOGELIJK?

In onderstaand schema is te zien of een bepaalde ruimtelijke ingreep binnen de EHS voor compensatie, saldobenadering of herbegrenzing in aanmerking komt.

BIJLAGE 4. KAART LIGGING PLANLOCATIE IN RELATIE TOT NATURA 2000

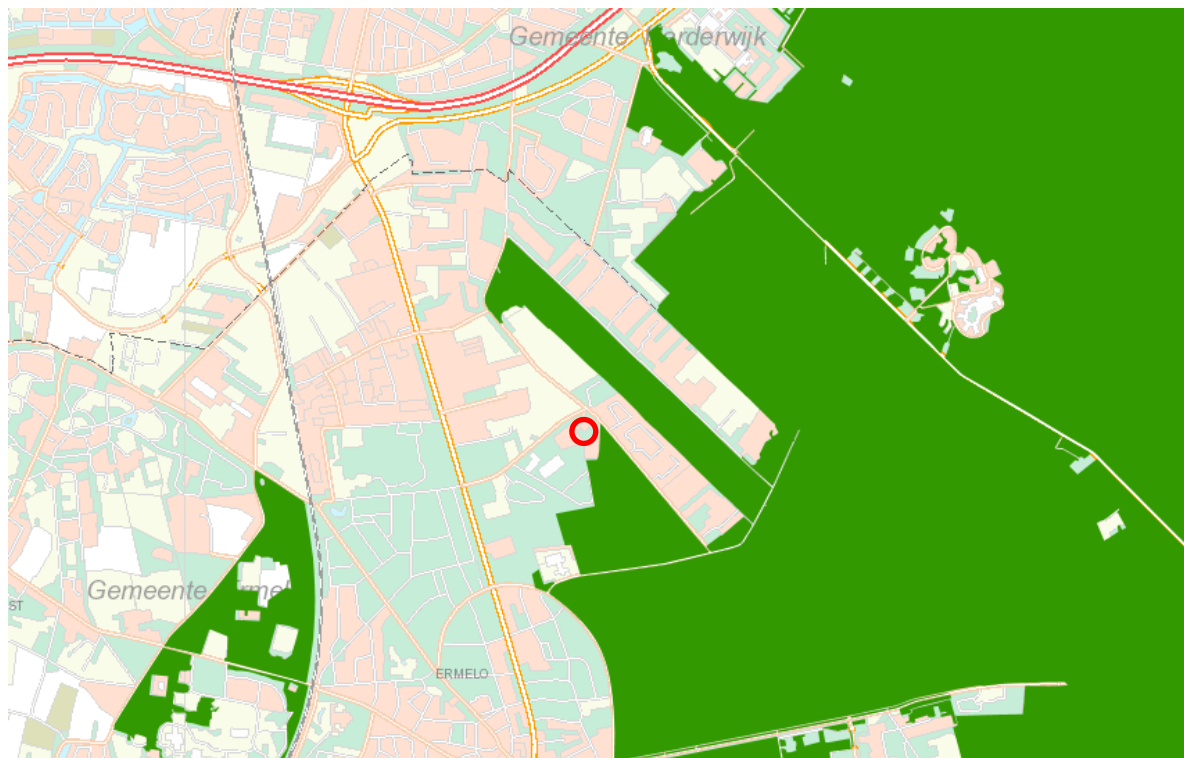
Kaarten afkomstig van de gebieden database van het Ministerie van EZ

Het Natura 2000 gebied 'Veluwe' is in rood weergegeven.

BIJLAGE 5. KAART LIGGING PLANLOCATIE IN RELATIE TOT EHS/GNN

Kaart Gelders Natuurnetwerk (GNN) afkomstig uit: de Omgevingsvisie Gelderland, welke vastgesteld is door Provinciale Staten van Gelderland dd. 9 juli 2014.

BIJLAGE 6. SCHETS HUIDIG EN BEOOGD BOUWVLAK

Schets overgenomen van het Inrichtingsplan Sequoia Stables in Ermelo (Agroplan 2015). Voorstel aanpassing bouwvlak: in zwart het bestaande bouwvlak, in rood het voorstel voor aanpassing.

